

KONRAD PLAUŠTAJNER (1941–2022)

Septembra 2022 nas je mnogo prekmalu in zelo iznenada zapustil dr. Konrad Plauštajner, ugledni odvetnik v Celju in Ljubljani. Bil je izjemen strokovnjak, poznal sem ga skoraj 20 let, vedno pa sva zelo dobro sodelovala, med drugim v okviru uredniškega odbora revije *Pravnik*, kjer sva bila skupaj od leta 2008. Po čem se ga spomnim, iz najinih osebnih stikov? Izredna uglajenost, artikulanost, konciznost in pronicljivost, izreden besedni zaklad in umetnost najti pravo poimenovanje za pravo dejstvo in občutje; vedno na ravni, ki nikakor ni vzvišena, izraža pa nek »štih« stare šole. Vendar vse zavito z mehkobo pogleda in skoraj neizbrisljivo hudomušnostjo v kotičku ust. Kot so nekoč znali reči: takih ne delajo več.

Foto: Celjan

1. IZJEMEN PRAVNIK IN ODVETNIK, PEDAGOG ...

Odvetnik doc. dr. Konrad Plauštajner se je rodil 27. februarja 1941 v Celju, kjer je leta 1961 maturiral na I. Gimnaziji. Na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani je leta 1967 diplomiral, leta 1985 magistriral ter leta 1991 doktoriral, in to kar pri dveh pravnih eminencah, prof. dr. Stojanu Cigoju in dr. Marku Ilešiču. Poklicno pot je začel kot referent na Zavodu za socialno zavarovanje v Celju leta 1965, nato pa je dve leti delal kot pripravnik in strokovni sodelavec na Okrožnem sodišču v Celju. Odvetniško dejavnost je opravljal od leta 1970, ko je v Žalcu odprl odvetniško pisarno, ki jo je nekaj let pozneje preselil v Celje. Leta 2007 jo je preselil v Ljubljano, nato pa leta 2008 v Celju odprl še podružnico ljubljanske pisarne. Po Zakonu o odvetništvu mu je bil priznan status specialista za civilno in gospodarsko pravo.

Poleg te »osrednje« pravniske poklicne poti je že od nekdaj čutil potrebo – imel pa je tudi talent – prenašati znanje na mlajše in malo manj mlade. Od leta 1992 do 2014 je bil habilitiran kot docent na Pravni fakulteti Univerze v

Mariboru, in sicer za civilno in gospodarsko pravo. V letih 1992 do 1996 je bil na isti fakulteti tudi nosilec predmeta Stvarno pravo. Na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru (na 3. stopnji) in Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani je v okviru predmeta Gospodarsko pravo do leta 2011 predaval pravo investicijskih poslov in gradbeno pogodbo. Z uvedbo Bolonjskega študija so »njegove« teme izpadle iz študijskega programa, zato je habilitacijo za docenta pridobil pri IBS – mednarodni poslovni šoli v Ljubljani. Vmes je nekaj let predaval gospodarsko pravo na GEA College in Delavski univerzi Celje.

Kot predavatelj je bil zaradi svojega talenta prenašati zapletene koncepte in znanja nenehno vabljen na različne strokovne seminarje in konference, tudi v tujini. Med drugim je sodeloval tudi na več mednarodnih strokovnih konferencah tako v Italiji kot tudi v organizaciji Hrvaške odvetniške zbornice in Ministrstva Republike Hrvaške za pravosodje, denimo na temo pranja denarja in čezmejnega sodelovanja odvetnikov v EU ter v Skopju na temo mednarodne arbitraže. Kljub mednarodnemu udejstvovanju pa so imeli odvetništvo in izobraževanja Odvetniške zbornice Slovenije v njegovem srcu posebno mesto. Z največjim veseljem je tako predaval kolegom na Odvetniški šoli, ki jo vsako leto, kot je sam rad poudaril, »na visoki strokovni ravni organizira Odvetniška zbornica Slovenije« v Portorožu. Pogosto je bil gost Zveze društev pravnikov Slovenije in Zveze društev za gospodarsko pravo Slovenije na Dnevih slovenskih pravnikov v Portorožu, na seminarju gospodarskega prava v organizaciji Inštituta za gospodarsko pravo oziroma Pravne fakultete Univerze v Mariboru in tudi na Dnevih civilnega prava Inštituta za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. Nekajkrat na leto je skoraj vsako leto predaval na seminarjih, ki so jih svetovalne družbe organizirale na temo javnega naročanja, pa tudi s področja investicij. Območne gospodarske zbornice ali posamezna podjetja so ga kot predavatelja angažirala predvsem na teme s področja gradbeništva in splošnih pogodbenih določil FIDIC, za kar je imel tudi licenco.

Da je bil artikuliran, sem že poudaril, je bil pa tudi zelo pišoč. Njegova bibliografija obsega približno 200 strokovnih in tudi znanstvenih člankov, skupaj pa lahko v sistemu Cobiss najdemo ob njegovem imenu kar 252 zapisov.¹ Je tudi soavtor Velikega komentarja Ustave Republike Slovenije, pod uredništvom žal prav tako pokojnega prof. dr. Lovra Šturma, in Komentarja Zakona o javno-zasebnem partnerstvu, ki ga je leta 2009 izdala GV Založba, takrat še pod vodstvom ene najpomembnejših oseb slovenske pravne publicistike, žal prezgodaj umrle Vide Šibenik. Ta naju je, zanimivo, sploh prvič formalno povezala, tj. leta 2008 v uredniškem odboru revije Pravniki. Je pa bil od leta 1998 do leta 2004 član uredniškega odbora strokovne revije Odvetnik, ki jo iz-

¹ <<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/search?q=konrad+plau%C5%A1tajner&db=cobib&mat=allmaterials>> (27. 4. 2023).

daja Odvetniška zbornica Slovenije, od leta 2012 do smrti pa tudi uredniškega odbora revije Slovenska arbitražna praksa, ki jo izdaja Gospodarska zbornica Slovenije (GZS). Arbitraža in alternativno reševanje sporov je bilo tudi sicer eno osrednjih področij njegovega dela in publicistike.

V mednarodnem prostoru je bil tako zelo znan in tudi priljubljen arbiter ter razsodnik v gospodarskih sporih. Bil je arbiter in predsednik Stalne arbitraže pri GZS v Ljubljani, slednje od leta 2011 do konca leta 2021, za šest let pa je bil leta 2015 že drugič imenovan za arbitra pri *International Center for Investment Disputes* (ICSID) v Washingtonu. Od leta 2014 je bil tudi arbiter arbitražnega razsodišča v Zagrebu (*Arbitražno sudište u Zagrebu*). Kot zastopnik strank ali kot arbiter je bil kdaj tudi mimo teh institucionalnih okvirov angažiran v več postopkih alternativnega reševanja sporov po FIDIC, za katere je bil tudi pravni svetovalec v različnih investicijskih poslih; predvsem v okviru Komisije za reševanje sporov (KRS), v kateri je bil večkrat bodisi predsednik bodisi član. GZS vodi nacionalno listo presojevalcev za reševanje sporov po FIDIC in na tej listi je bil že vse od njenih začetkov (2011). Kot odvetnik je zastopal stranke pri arbitražah MTZ v Parizu, AAA v New Yorku, Dunaju, Moskvi in Pragi. Vse to v nemščini in angleščini, tudi francosko pa je znal tako dobro, da se je v tem jeziku tudi pogajal.

Da je pustil na področju alternativnega reševanja sporov oziroma arbitraže »neizbrisen pečat v Sloveniji in širše«, je razvidno tudi iz zapisa, ki so ga ob njegovi prerani smrti objavili na spletnih straneh Stalne arbitraže pri GZS:²

»Kot predsednik je vseskozi trdno verjel v vizijo Stalne arbitraže pri GZS kot moderne in profesionalne arbitražne institucije s ciljem postati najvplivnejši in najuspešnejši mednarodni arbitražni center na področju nekdanje skupne države. Z napor, ki so bili v desetletju njegovega vodstva vloženi v nova Ljubljanska arbitražna pravila, profesionalizacijo storitev Stalne arbitraže skozi prenos najboljših institucionalnih praks iz tujine, organizacijo odmevnih mednarodnih konferenc (Konferenca slovenske arbitraže, Joint UNCITRAL-LAC Conference on Dispute Settlement), usmerjeno strokovno publiciranje (revija Slovenska arbitražna praksa) in mednarodno promocijo institucije, je Stalna arbitraža pri GZS slovenske odvetnike, arbitre, pravnike iz gospodarstva in druge deležnike aktivno integrirala v mednarodno arbitražno skupnost, Slovenijo pa pričela uveljavljati kot atraktiven sedež arbitraž v regiji. Danes se Stalna arbitraža pri GZS ponaša s prevodi Ljubljanskih arbitražnih pravil v šest jezikov in je edina arbitražna institucija v regiji, ki uporabnikom s področja ex-Yu ponuja svoje storitve v njihovih lokalnih jezikih.«³

² <<http://www.sloarbitration.eu/Novice-in-dogodki/ID/164/In-memorial-dr-Konrad-Plaustajner>> (27. 4. 2023).

³ Prav tam.

Tudi po zaslugi dr. Plauštajnerja Stalna arbitraža pri GZS danes, kot so poudarili, premore »praktično ves instrumentarij, ki ga imajo veliki arbitražni centri«. ⁴

Kot že rečeno, je bil najprej velik pripadnik svojega ceha in odvetniškega poslanstva. Med letoma 1981 in 1987 je bil tako predsednik Območnega odvetniškega zbora Celje, od leta 1990 do 2003 član upravnega odbora Odvetniške zbornice Slovenije (OZS), v obdobju 2000–2003 pa je bil tudi podpredsednik zbornice. Vse od leta 1999 do spomladi 2018 je vodil delegacijo OZS pri CCBE v Bruslju – Svetu odvetniških pravniških organizacij EU, ki je tudi konzultant Evropske komisije. Kot predsednik Območnega odvetniškega zbora Celje je zelo poudarjal kolegialnost med odvetniki. Enkrat jim je tako dejal, da »se moramo odvetniki zavedati, da stranke pridejo in gredo, odvetniki pa ostajamo«. ⁵

Vse navedeno je kmalu prepoznala tudi Zveza društev pravnikov Slovenije in mu že leta 2010 svečano podelila priznanje za življenjsko delo. Dodatna utemeljitev glede na zapisano seveda ni potrebna, je pa treba poudariti, da je bil odtlej pa vse do prerane smrti izjemno aktiven in nagrada nikakor ni niti najmanj umirila njegove raziskovalno-pedagoške in delovne energije. Da nikoli ni pozabil svojih korenin in rodnega mesta, dokazuje tudi dejstvo, da so mu njegovi someščani v domačem Celju leta 2015 podelili častitljiv naziv »Naj Celjana« za življenjsko delo. Ko so mu stanovski kolegi – odvetniki istega leta podelili Plaketo dr. Danila Majarona, s katero člani OZS izrekajo čast in zahvalo najboljšim med njimi za njihove izredne zasluge, so ga opisali z besedami »odličen in sila plodovit ter vsestranski odvetnik s trdno etično držo«. ⁶

2. ... PREDVSEM PA ČLOVEK

Konrad pa ni bil le strokovnjak in resen človek. Bil je tudi zelo »tuzemeljski«, znal se je pošaliti, rad je imel šport – predvsem nogomet – in naravo. Seveda pa je bil neizmerno ponosen tudi na svoji dve hčeri, ki jima je obema vcepil ljubezen do prava. Katja je svetovalka na Ustavnem sodišču Republike Slovenije, Petja pa odvetnica in nadaljuje ugledno tradicijo odvetniške pisarne Plauštajner. Slednja mi je zaupala, da je oče v mlajših letih v poletnih mesecih vodil planinski dom na Okrešlju. Kot otrok je hodil v glasbeno šolo in igral pozavno, v srednji šoli pa je pisal radijske igre. Talent za pisanje je torej pokazal že zelo kmalu, radovednost pa ga je prav tako ves čas krasila; tudi zato je zelo rad potoval ter odkrival in spoznaval nove dežele, kulture in – predvsem – ljudi.

⁴ Prav tam.

⁵ E-poštna komunikacija s Petjo Plauštajner z dne 29. aprila 2023.

⁶ Prav tam.

Kot sva ugotovila v pogovoru s Petjo, je bil izjemen strokovnjak in tudi človek. Pravo je bila njegova ljubezen in to se je izražalo v njegovi uporabi prava. Kljub velikemu teoretičnemu znanju je znal pravo približati kot praktik, ne le drugim kolegom, temveč tudi laikom. Res je pustil ogromne čevlje, v katere je začela v zadnjem času počasi stopati.

Da si mnogi delimo doživljanje dr. Konrada Plauštajnerja, kaže zapis njegovih prijateljev in dolgoletnih sodelavcev na Stalni arbitraži pri GZS, ko so ga opisali kot »skromnega, neposrednega in iskrenega sogovornika s prefinjenim smislom za humor in polnega mladostne energije«. Kot predsednik Stalne arbitraže pri GZS je, tako pravijo, poosebljal avtoriteto, neodvisnost, integriteto in strokovnost. Nemara najbolj pa ga res opiše njegova lastna misel, ki jo je izrekel na prvi Konferenci slovenske arbitraže leta 2012 glede prihodnosti institucionalne arbitraže v Sloveniji:

»Današnji svet poganja energija, takšna ali drugačna, zato želimo na področju arbitraže postati subjekt, ki je energijo znanja sposoben izmenjavati. Misli, ustvarjaj, premikaj!«⁷

Naj še naprej živijo vse misli in stvaritve, ki se jim je posvečal za življenja. Ki ga je nedvomno živel polno in takega se ga bomo tudi spominjali.

Boštjan Koritnik,
strokovni urednik revije Pravnik,
generalni sekretar Zveze društev pravnikov Slovenije,
podžupan Mestne občine Ljubljana

⁷ Prav tam.